

Inkomstintervall: 18-25 000 kronor

**- Hur personer med olika funktionsnedsättningar
använder internet**

Datainsamlingsperiod: 2017-05-01 till 2017-10-09

Antal svarande: 100

Publiceringsdatum: 2018-01-31

Begripsam

www.begripsam.se

Stefan Johansson

Stefan.johansson@begripsam.se

0708-23 10 64

Om rapporten och undersökningen

Detta är en delrapport i undersökningen Svenskarna med funktionsnedsättning och internet.

Undersökningen har genomförts av Begripsam med vetenskapligt stöd från KTH. Den har finansierats av Post- och telestyrelsen, Konsumentverket och med egna medel från Begripsam samt stort ideellt engagemang från kontaktpersoner i föreningar och organisationer som hjälpt oss med att förmedla information om undersökningen. Frågor och svarsalternativ har utarbetats av medlemmar i föreningen Begripsam.

Undersökningen kompletterar den officiella statistiken om vad svenskar gör på internet och hur de tycker smarta telefoner, datorer och surfplattor fungerar. De personer som deltagit i undersökningen har olika diagnoser, funktionsnedsättningar och svårigheter.

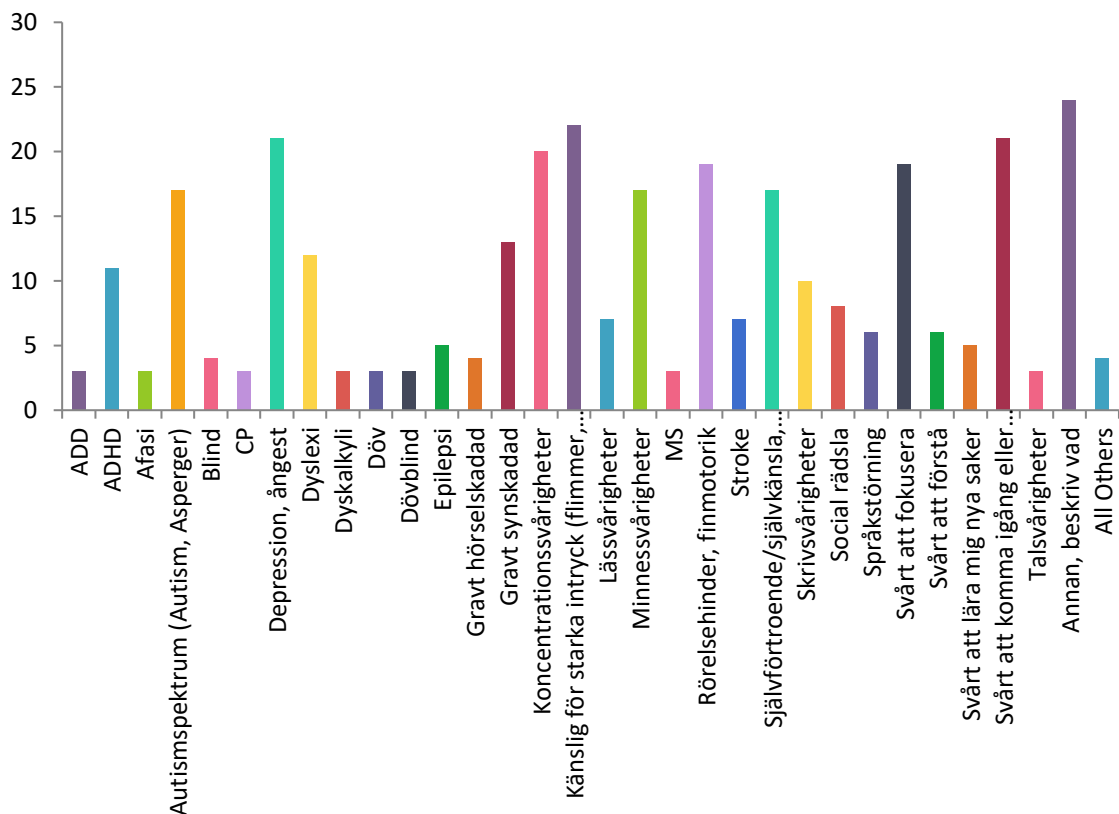
Mer information om undersökningen hittar du på www.begripsam.se

Innehåll i rapporten

Om rapporten och undersökningen.....	2
Diagnoser och svårigheter	3
Internet.....	6
Dator.....	25
Surfplatta.....	28
Bakgrundsuppgifter	31
Begripsam AB	39

Diagnoser och svårigheter

Vilken eller vilka av dessa diagnoser, funktionsnedsättningar eller svårigheter har du?

	Procent	Antal
ADD	3.0%	3
ADHD	11.0%	11
Afasi	3.0%	3
Autismspektrum (Autism, Asperger)	17.0%	17
Bipolär	2.0%	2
Blind	4.0%	4
CP	3.0%	3
Depression, ångest	21.0%	21
Dyslexi	12.0%	12
Dyskalkyli	3.0%	3

Döv	3.0%	3
Dövblind	3.0%	3
Epilepsi	5.0%	5
Gravt hörselskadad	4.0%	4
Gravt synskadad	13.0%	13
Koncentrationssvårigheter	20.0%	20
Känslig för starka intryck (flimmer, ljus, ljud)	22.0%	22
Läsvårigheter	7.0%	7
Minnessvårigheter	17.0%	17
MS	3.0%	3
Rörelsehinder, finmotorik	19.0%	19
Stroke	7.0%	7
Schizofreni	1.0%	1
Självförtroende/självkänsla, bristande	17.0%	17
Skrivsvårigheter	10.0%	10
Social rädsla	8.0%	8
Språkstörning	6.0%	6
Svårt att fokusera	19.0%	19
Svårt att förstå	6.0%	6
Svårt att lära mig nya saker	5.0%	5
Svårt att komma igång eller avsluta saker	21.0%	21
Talsvårigheter	3.0%	3
Utvecklingsstörning eller intellektuell funktionsnedsättning	1.0%	1
Annan, beskriv vad	24.0%	24

Annan, beskriv vad

Afasi och hyperakusi
DCD
Dagnos Alzheimer. Enbåt bes*aras mha. hustrun.
Förvärvad hjärnskada
Insulinbehandlad diabetes

Komplex tillstånd. Kognitiva svårigheter efter trafikskador
Kronisk migrän
Långsam, tänker mycket, behövertydliga instruktioner, noggrann. har inte fått en diagnos, men blivit bedömd av arbetsförmedlingen.
Migrän
Migrän, kronisk huvud- och nackvärk
Nedsatt syn
Något synskadad svårt att läsa tidning och böcker
Psykos
Reumatoid artrit
Svårt smärtproblematik, hjärntrötthet o kognitiva nedsättningar efter hjärnskada / trafikskadad /
Sömnsvårigheter och stresskänslighet
Tinnitus, lindrig nedsatt hörsel på v öra.
Traumatisk hjärnblödning
Troligtvis även dyskalkyli
Wiplash, Hjärnskakning, Diskbrock. pga trafikolycka
artros
astma/allergi
polyneuropati samt nedsatt syn och nedsatt hörsel
postpolio
Total

Internet

Använder du internet?

	Procent	Antal
Ja	95.9%	93
Nej	4.1%	4
	Total	97

Tycker du att det är svårt att använda internet och i så fall varför?

	Procent	Antal
Jag tycker inte det är svårt att använda internet	55.4%	51
Det är svårt att söka information	9.8%	9
Det är svårt att navigera, att hitta till rätt ställe	17.4%	16
Det är svårt att använda tjänster (till exempel fylla i blanketter, köpa och beställa saker)	17.4%	16
Det är svårt att förstå innehåll	5.4%	5
Det är svårt med lösenord	18.5%	17
Det är svårt för att design och utformning är störande	19.6%	18
Det är svårt för att det inte fungerar med mina hjälpmedel	9.8%	9
Det är svårt men jag kan inte beskriva varför	5.4%	5
Vet inte	2.2%	2
Annat, beskriv vad	16.3%	15

Annat, beskriv vad

Afasi
Bliir snabbt uttröttad och smärtpåverkad
Det är svårt att arbeta på mobilen. Jag har ingen dator privat.
Jobbat på riksförsäkringsverket och är dator van
Kan inte använda mig av digital teknik när jag är dålig
Kraftigt tröttande, hjärntrötthet samt kraftigt smärtpåverkande
Om webbsidorna inte är gjorda på rätt sätt är det svårt att hantera sidorna som gravt synskadad. Är webbsidorna

gjorda på rätt sätt så är det inte så svårt att använda internet även som gravt synskadad.
Skärmar ger mig ögon- och huvudvärk trots glasögon
Typsnitt på text
Vissa hemsidor är otydligt uppbyggda
för mycket information som öser över mig.
ibland helt för mig ologiska upplägg på vissa sidor
när det är andra människor med och jag ska visa något. Huvudet blir tomt.
problem med captcha kod för att verifiera att jag inte är en robot. Funkar inte med ljudfil heller
Är extremt ljuskänslig

Varför använder du inte internet?

	Procent	Antal
Jag är inte intresserad	33.3%	1
Det är för svårt	66.7%	2
Jag kan inte	66.7%	2
Jag har ingen dator, telefon eller surfplatta	33.3%	1

Om du tycker att internet är svårt: Beskriv gärna mer i detalj varför internet är svårt.

Att hitta saker som hamnat i ett "moln". Att förstå hur "molnen" fungerar. Att förstå hur enheter samordnas via "molnen".
Blir smärtpåverkad av att använda dator. Blir fort uttröttad (hjärntrötthet) Orkar inte ta in när mycket information/text. Många websiter krånglar ofta. Är väl för långsam då jag ofta blir utloggad under användandet eller t ex vid försök att beställa innehållet i en varukorg försvinner. Hinner/orkar ej klart
Det blir svårt när hemsidor är ostrukturerat uppbyggda och liksom förutsätter att man ska förstå deras fackspråk. Svårt när det inte finns filter för att t.ex. minska antalet produkter i en lista om man vill handla på nätet. Klarar inte att bläddra i långa listor och hantera mycket information på en gång. Det är ju egentligen fantastiskt att kunna handla på nätet när man blir övertrött av t.ex. shoppingcentrum men då behöver sidorna funka bättre.
Det enda som är svårt är filmer utan text eftersom jag då inte hör. Sådana filmer verkar öka.
Det kan vara svårt med beställningar och lösenord. Får ofta be andra om hjälp vid beställningar över nätet.
Det är svårt att ta till sig text när hemsidor är röriga och när reklam är in sprängd i texten. Svårt även när det blinkar och har sig på sidor. På sidor från myndigheter så är det ofta för mycket information på ett litet utrymme

som är problemet. Svår att hitta rätt bland all text helt enkelt.

Det är så mycket information överallt så det är svårt att sälla i mängden av text, grafik och bilder på en hemsida för att snabbt hitta det som är relevant när jag letar efter något specifikt. Dessutom är rubriceringen ofta dåligt genomtänkt så att man inte fattar var man ska klicka för att komma till det man söker. T.ex om jag vill se en karta som visar var en verksamhet ligger kanske jag först måste räkna ut att jag ska klicka på rubriken "Vilka är vi". När jag klickat där måste jag lista ut vilken jag ska välja av rubrikerna "Om oss", "Vår verksamhet" eller "Kontakt". Först när jag listat ut att jag ska klicka på "Kontakt" dyker rubriken "Hitta till oss" upp som ett alternativ som faktiskt låter som att där bör kunna finnas en karta. På det viset blir sökvägarna för att hitta det jag letar efter specifikt, när jag väl är inne på en portal eller webbplats, ofta tidskrävande och distraherande.

Det är väldigt många tjänster som inte fungerar ihop med VoiceXpress. många tjänster hamnar i time out när man inte är snabb nog. att fylla i lösenord och skriva ut kontokortsuppgifter blir omöjligt.

Fysiskt jobbigt för ögon, nacke och huvud

Ibland fungerar det inte.

Ibland är det svårt att hitta på olika hemsidor. Finns inte alltid självklara "knappar"/menyer att trycka på. På hemsidor från statliga myndigheter är det väldigt svårt när man inte riktigt tycker att det man letar efter stämmer in på menyerna. Och det blir svårt att söka när man har svårt för att stava. Rättstavningens på mobilen hjälper till med det, men det är inte alltid så att den vill förstå vad man menar.

Ibland är det svårt om jag inte hittar det jag ska å tålamodet inte räcker till .

Jag tycker att Internet för det mesta fungerar bra att använda, dock händer det att vissa sidor/tjänster inte fungerar med de hjälpmedel jag använder, främst skärmläsare. Detta kan t.ex. ta sig i uttryck att knappar/fält/länkar inte är märkta med begripliga namn, att vissa element inte går att komma åt, eller att sidan är utformad med funktioner, t.ex. hovring eller menyer som fälls ut etc, som inte funkar bra om man enbart använder tangentbord.

Kan inte använda smartphone eller läsplatta utomhus i solljus eller i lokaler med stark belysning, t.ex. varuhus och apotek.

Kan inte titta på skärmar när jag är dålig - känslig för synintryck och rörelse

Med skärmläsningsprogram kan det vara svårt att navigera eftersom programmet bestämmer i vilken ordning man läser. Viss grafik kan inte tydas av skärmläsningsprogrammet och läses då inte upp så man förstår vad det betyder. Ibland kan inte programmet läsa text eller siffror om bakgrunden är färgad. Bilder går inte att tolka. Ibland ska man snabbt klicka på något för att komma vidare eller stänga ner något och det hinner man inte eftersom man kanske inte har markören där och inte hinner navigera dit innan rutan försvunnit.

Mitt zoom text blir bromsas när det finns en aktiv läsare på den internet sidan jag besöker. Alla web sidor måste deras läsare vara avstängd och den som behöver denna läsare får starta den själv.

Många siter fungerar dåligt när en surfar från mobilen. Ffa rullgardinsmenyer är hopplösa. Och ja, detta är en

funkisfråga. En stor del av min tid är jag sängliggande och kan inte använda en dator. Då är mobilen det enda som bryter min isolering.

Många webb sidor har en svår layout. Många konstiga färger där text står. T.ex blå botten med vit text. Blinkande ljus eller text. Jag kan komma med hur många problem som helst!

Olika hemsidor är uppbyggda och strukturerade på olika sätt, svårt att lära sig utantill

Se ovan om inte webbsidorna är gjorda på rätt sätt så blir de svåra att hantera oavsett vilka hjälpmedel vi använder som gravt synskadad

Svårt att begripa nya saker som om något går sönder. Reklam, speciellt om den är i rörelse, i bilden är mycket störande för koncentrationen kan inte fokusera. Jag fastnar framför internet istället för att göra något.

Svårt att hitta när man inte kan stava rätt. Har varit dyslektiker med läs och skrivsvårigheter i 10 - 15 år nu. Men kämpar på.

Talsyntes ger för mycket info

Tycker INTE det är svårt.

Tycker att det är svårt att hålla reda på olika lösenord som jag har till olika sidor och att är svårt när jag vill köpa något och måste fylla i så många uppgifter. Sen att det inte alltid går att välja faktura vid betalning.

Tycker det ibland är svårt att förstå det som är nytt, lite svårt att ta till sig ny info hela tiden hur man ska göra olika

Vissa rutor man skall beröra kan vara för små.

Brukar du be någon om hjälp med att göra saker på internet?

	Procent	Antal
Ja	32.0%	31
Nej	66.0%	64
Vet inte	2.1%	2
	Total	97

Använder du Facebook?

	Procent	Antal
Ja	83.5%	81
Nej	16.5%	16
	Total	97

Har du en blogg?

	Procent	Antal
Ja	13.5%	13
Nej	86.5%	83
	Total	96

Hur ofta använder du internet för att spela spel?

	Procent	Antal
Aldrig	51.0%	50
Någon gång	29.6%	29
Varje månad	1.0%	1
Varje vecka	5.1%	5
Dagligen	6.1%	6
Flera gånger dagligen	6.1%	6
Vet inte	1.0%	1
	Total	98

Hur ofta använder du internet för att titta på tv-program?

	Procent	Antal
Aldrig	21.6%	21
Någon gång	28.9%	28
Varje månad	17.5%	17
Varje vecka	22.7%	22
Dagligen	7.2%	7
Flera gånger dagligen	2.1%	2
	Total	97

Hur ofta använder du internet för att lyssna på talböcker eller ljudböcker?

	Procent	Antal
Aldrig	54.5%	54
Någon gång	19.2%	19
Varje månad	4.0%	4
Varje vecka	7.1%	7
Dagligen	8.1%	8
Flera gånger dagligen	7.1%	7
	Total	99

Hur ofta använder du internet för att läsa en dagstidning?

	Procent	Antal
Aldrig	19.2%	19
Någon gång	23.2%	23
Varje månad	5.1%	5
Varje vecka	16.2%	16
Dagligen	31.3%	31
Flera gånger dagligen	5.1%	5
	Total	99

Hur ofta använder du internet för att köpa biljetter till resor?

	Procent	Antal
Aldrig	22.0%	22
Någon gång	56.0%	56
Varje månad	16.0%	16
Varje vecka	4.0%	4
Dagligen	2.0%	2
	Total	100

Oavsett hur ofta du köper biljetter, vad tycker du bäst stämmer in på dig:

	Procent	Antal
Jag försöker köpa alla mina biljetter via internet	66.3%	65
Jag undviker om möjligt att köpa biljetter via internet	33.7%	33
	Total	98

Hur ofta använder du internet för att boka tider inom vården?

	Procent	Antal
Aldrig	43.0%	43
Någon gång	45.0%	45
Varje månad	11.0%	11
Varje vecka	1.0%	1
	Total	100

Oavsett hur ofta du bokar tider inom vården, vad tycker du bäst stämmer in på dig:

	Procent	Antal
Jag försöker boka alla tider till vården via internet	55.1%	54
Jag undviker om möjligt att boka tider inom vården via internet	44.9%	44
	Total	98

Använder du en e-legitimation?

	Procent	Antal
Ja	71.1%	69
Nej	23.7%	23
Vet inte	5.2%	5
	Total	97

Om du använder en e-legitimation; Hur tycker du det är att använda en e-legitimation?

	Procent	Antal
Lätt	58.2%	46
Varken lätt eller svårt	29.1%	23
Svårt	12.7%	10
	Total	79

Använder du Mobilt BankID?

	Procent	Antal
Ja	77.0%	77
Nej	22.0%	22
Vet inte	1.0%	1
	Total	100

Om du använder ett mobilt BankID; Hur tycker du det är att använda Mobilt BankID?

	Procent	Antal
Lätt	70.0%	56
Varken lätt eller svårt	22.5%	18
Svårt	7.5%	6
	Total	80

Använder du internet för att betala räkningar?

	Procent	Antal
Ja	84.8%	84
Nej	15.2%	15
	Total	99

Om du betalar räkningar via internet; Hur tycker du det är att betala räkningar via internet?

	Procent	Antal
Lätt	64.4%	56
Varken lätt eller svårt	27.6%	24
Svårt	8.0%	7
	Total	87

Har du använt internet för så kallad e-handel?

	Procent	Antal
Ja	86.9%	86
Nej	12.1%	12
Vet inte	1.0%	1
	Total	99

Om du har e-handlat; Hur tycker du det är att handla via internet?

	Procent	Antal
Lätt	42.7%	38
Varken lätt eller svårt	40.4%	36
Svårt	16.9%	15
	Total	89

Är du oroad för att bli lurad när du använder internet?

	Procent	Antal
Det oroar mig inte	34.0%	33
Det oroar mig ibland	50.5%	49
Det oroar mig alltid	15.5%	15
	Total	97

Om det händer att du blir oroad får du gärna beskriva mer kring vilken situation du blir oroad

Att inte få det man har beställt, o ev redan betalt.. Att det man köpt inte passar.
Att jag ska bli lurad på pengar och inte få mina varor
Att man ska bli hackad
Att någon ska kapa min identitet och handla i mitt namn eller att jag inte får den vara jag beställt
Det gäller att ha datorn uppdaterad och att ha ett bra virusskydd med brandvägg. Man måste vara på sin vakt och inte klicka på okända meddelanden.
Det är inte alltid tydligt vad som ingår i vissa e-handelsköp, eller t.ex. blocket
Falska mejl. Plötsliga popup-sidor Söka via sökmotorer / google Att återigen bli "hackad";
Framförallt om jag ska betala via internetbanken.
Fremst när man ska betala direkt på en sida. Känns lite skrämmande att betala med kortet på en sida. Maken brukar hjälpa mig. Men jag tycker att det är svårt och skulle inte göra det själv. Han har också koll på vilka sidor som är ok att handla ifrån
Hacka mina kontouppgifter , bli lurad på innehållet jag köpt osv
Har ingen kontroll
I fall jag har beställt en resa
Jag tror att det jag oroar mig går mer under beteckningen "konspirationsteorier" än phishing och scam. -Så vi lämnar det därhän.
Jag är orolig att företaget är ett bluff-företag som stjälar kontonumret eller inte levererar och tar pengar ändå.
Kan inte det här. Betalar räkningar med post. Bara hjälper
Känner oro vid betalning över nätet. Att exempelvis organisationsnumret blir felskrivit. Eller kontonumret vid överföringar.
Läst om sidor som lurar folk, så ska jag köpa saker så försöker jag köpa på sidor som är kända eller som människor jag känner redan köpt på
Lösenordskapning
Nya sajter. Jag har ett kort för internethandel med begränsad kredit. Så ingen kan norpa det.
När det handlar om pengar. Jag kastar lätt om siffror. T.ex 12 blir 21, 48 blir 84. OCR nummer har ofta många liknande siffror på rad typ 3000045 67. då är det svårt för mig att avgöra om det är 3,4 eller 5 nollor på rad.
När jag beställer något på internet, väljer jag alltid att betala mot faktura via t ex Klarna. Jag vill absolut inte lägga ut mitt kontonummer eller dylikt på internet. Man får också vara oerhört uppmärksam hela tiden på konstiga och misstänksamma email som ständigt dyker upp!
När jag handlar via någon sajt. Att de skall ta mina pengar och inte skicka varorna, att det skall bli något problem, att jag inte blir nöjd och skulle vilja annullera köpet.

När jag köper dvd-filer är jag inte orolig - men köper inte annat via internet.
När man använder bank idé mot svenska företag och statliga verk och det går bara arr använda siffror i koden för idé kollen med bankdissan mellan 4-8 siffror i koden. En säker kod ser ut så här (kod: rJKS43gDr en bladning med tecken är säkrast .
När man kommer in på hemsidor man inte känner till
När man ska lämna kortuppgifter
När vissa paket t.ex dröjer längre än vanligt.
Ofta när man får t ex en mobiltelefon sk man betala frakten, ca 5 kronor, genom att uppge alla nummer på betalkortet Då tror jag att de tänker tömma kontot. Detta händer varje vecka, men jag harhittills aldrig uppgivit mitt korta nummer och därför aldrig fått någonting gratis. Många andra har säkert blivit lurade.
Om det är ett företag som är nytt och okänt för mig
Om det är försäljare som ringer, då blir jag orolig. Har blivit lurad tidigare.
Om man ska betala före man får varan känns det lite osäkert.
Pengar försvann ca 4000:- till bank o polis nytt kort! spärr kort :? 24/4-17
Problemet gäller främst alla koder som behövs för att komma in och utföra önskad åtgärd.
Skydd av identitetsuppgifter
Som gravt synskadad är man orolig ibland att man ex fyller i rätta uppgifter och att man hamnar på en oseriös sida
Säkra ställen med kända betalning sätt går bra. Det är andra ställen som oroar mig.
Undviker att lämna ut kortnummer. Vill hellre ha faktura och betala via internetbanken.
Vid köp och betalningar via internet
blåst på pengarna
jag får alltid fel saker när jag beställer
när jag spontanköper och inte kan ångra eller skicka tillbaka utan att det kostar
Är oroad att någon ska komma åt och ta ut mina pengar. Tycker det är obehagligt med mail jag får angående att jag har varor att hämta eller pengar att få, när det inte är sant.
Även om jag jobbat inom it-området i 30 år så inser jag självklart att helt säker är man aldrig. Så "konstiga" mejl, sms eller hemsidor KAN vara farliga att besöka eller klicka på. Och antivirus-program klarar inte alltid allt. Men trots det använder jag HTML-mejl. Det är bra att vara försiktig, men det svåra är att veta när och i vilka situationer.

Känner du dig delaktig i det digitala samhället?

	Procent	Antal
Ja	61.6%	61

Till viss del	28.3%	28
Nej	9.1%	9
Vet inte	1.0%	1
	Total	99

Beskriv gärna dina tankar kring din delaktighet i det digitala samhället!

Använder min surfplatta dagligen för kontakter och söka information. Planera och hålla koll på mitt schema. Planera mina dagliga resor, se vart jag ska och förbereda mig. Gör så att jag känner att jag har kontroll.

Bara mobiltelefon för meddelanden till dotter.

Bekvämt att kunna använda sig av tjänster när det passar mig. Skönt att kunna göra saker hemifrån då jag ibland är för dålig för att gå hemifrån.

Deltar mkt aktivt

Den digitala utvecklingen går väldigt snabbt! Svårt att hänga med i alla nymodigheter (som tar mycket tid) plus osäkerheten/rädslan att bli lurad eller få sin identitet "kapad". Frustrerande!

Det digitala samhället ger många möjligheter, tex att hålla kontakt via epost, Skype och Facebook. Samt att handla och betala räkningar.

Det underlättar betydligt. Viktigt sätt att inte känna sig isolerad när man har svårt att vara ute, ta sig till olika platser tex, samt finna nya bekantskaper inom olika intresseområden.

Det är inte fullt användarvänligt med olika typer av hjälpmedel alla olika hemsidor t.ex. 1177, mina sidor

Det är mycket att hålla reda på. Bland annat olika lösenord till olika sidor. Svårt att komma ihåg.

Det är otroligt praktiskt för mig som är rörelsehindrad. Livet blir mycket enklare. Jag skulle inte vilja vara utan internet.

Det är så viktigt speciellt eftersom jag är i 30 års åldern, om kanske 10-20 år kanske man ska göra allt på nätet, men jag hoppas inte, vill inte göra saker som har med vården att göra på nätet

Efter min stroke var det inget alternativ att inte vara delaktig. Jag jobbade länge och mycket för bli det igen. Tack och lov gick det!

Face book

Facebook och liknande - är inte så aktiv. Få inlägg eller få kommentarer. Tar mycket lång tid när jag ska skriva själv - vill att det ska se korrekt ut. Är mer aktiv när det gäller vad andra gör.

Finns ingen anledning att "vika ut sig" på sociala medier!

För mig som hörselskadad känner jag mig faktiskt mer delaktig i det digitala samhället än det "verkliga". Jag får information utan att behöva höra och att chatta med vänner fungerar bättre än att prata i telefon för mig. Det digitala samhället har verkligen underlättat min tillvaro väldigt mycket.

Genom FB håller jag kontakt med familj och vänner. På tumblr får jag information och diskuterar de tv serier jag tycker om. Jag har även fått vänner som har svår astma/allergi över hela världen som har dålig ork eller svårt att umgås med mycket dofter från personer. Därför blir FB och tumblr så viktig för mig. Sedan hjälper det att gå in på de sidorna när jag försöker bemästra astma problem utan att bli i full panik. jag tar min medicin och en kopp kaffe och går in på någon av sidorna. Då är det lättare att koncentrera mig på att andas in/ut utan att bli så rädd.

En annan sak som tumblr är bra för är att jag har VÄRKLIGEN KÄMPAT för att lära mig Engelska på grund av min dyslexi. Nu får jag träning nästan varje dag. Toleransen när jag har skrivit att jag har dyslexi är stor. De som börjar klaga och gnälla blockerar jag har hänt en gång på 3 år! det händer oftare när det gäller svenska i verkliga livet!

Hade varit mer aktiv om det funkat smidigare och snabbare med mina hjälpmedel.

Hitta information, förbereda mig om jag ska någonstans. Kartor, resväg m.m. Har allt på ett ställe - i telefonen eller surfplattan.

Hjälper min man att rättstava dokument och e-post - på flera olika språk. Rättar även grammatiska fel. Det är via internet. Inte delaktig på annat sätt.

Jag använder Facebook Instagram och tittar på tv via nätet. Det är bra. En direktlänk till världen. Löser även nyheter

Jag deltar, men är försiktig med vad jag lägger ut på t ex FB och Instagram, likaså med vad jag klickar på för länkar och sidor etc. Det är mycket som är bra med det digitala samhället, men också mycket som är skit, helt enkelt!

Jag gör så mycket som möjligt via digitala tjänster, då jag tycker att de ofta är smidigare än andra. Det är till exempel lättare att läsa saker på Internet än i pappersform. Jag känner mig delaktig i stora delar av det digitala samhället, men det finns fortfarande delar där min funktionsnedsättning gör att jag inte kan vara med.

Jag har svårare än andra att hitta rätt och bli klar på rätt sätt med praktiska saker såsom bankärenden , formulär som ska fyllas i mm. Jag har även svårt att komma ihåg och hålla reda på alla lösenord. Jag har även problem med tillgången till tekniken som behövs för att komma åt det digitala samhället. Min uppmärksamhetsstörning leder till att jag regelbundet tappar bort saker och eftersom teknikprylar är stölbegärliga återfås de i stort sett aldrig när så har skett. Jag har även en viss motorisk klumpighet som leder till att jag väldigt ofta tappar saker i golvet varpå telefoner, datorer och liknande oftast går sönder. Jag har inte råd att ersätta de trasiga och borttappade smart phones, paddor och datorer som jag är i behov av eftersom priserna är så höga och den typen av personlig utrustning saknar alla typer av subventionering. Jag är helt beroende av att jag får teknikprylar i gåva av mina närstående regelbundet och tillräckligt of

Jag kan dela mina åsikter, se vad andra tycker och leta upp den information jag behöver

Jag känner mig delaktig till stor del, eftersom jag jobbat med det och utvecklat tjänster. MEN, det gäller inom de områden som jag tycker passar mig. Till exempel spelar jag inte spel på nätet eller köper alla produkter på nätet. Jag använder ofta en fysisk butik att handla i, för att få bra service och att se varan fysiskt. Sen har jag merparten av min information i olika moln-tjänster för att kunna använda dem i olika miljöer och till olika prylar som dator, mobil, surfplatta, smarta klockor mm

Jag känner mig som alla andra gör, kollar på aftonbladet, använder facebook, köper varor. *e*alén mäl***uigen

Jag litar inte på skiten! Min mobil kan bara sms och ringa. den är från 2003

Jag själv har bluetooth kopplat till iPhone och ip-adress styr systemet med tal

Jag skulle kunna vara mer delaktig än jag är. Så det beror på mig själv att jag inte är fullt delaktig. Kanske till viss del på min synskada.

Jag tycker att det är fantastiskt. Vad skönt att handla medicin och mat och att få det hemkört t.ex. Men jag tycker att PostNord är slarviga och har urusel "service".

Jag vill välja själv hur delaktig jag ska vara. Inte en digital tjänst.

Känner mig delaktig för att jag är aktiv användare av internet och använder många olika tjänster / sidor / appar.

Man kan gömma sig bakom datorn = mobbing, luras, snoka, fastna i missbruk. Datorn har inget ansikte / identitet.

Man missar och kan inte vara delaktig fullt ut om det finns bilder utan beskrivande text eller andra grafiska bilder kartor med mera

Mycket av mitt sociala liv blir genom att låtsas vara delaktig, aktiv. Få reda på vad som händer ute fast jag mest håller mig hemma. Det är väldigt bra att jag kan betala via nätet, beställa saker osv.

Många företag har sin information på facebook och då blir det svårt att ta del av den när jag inte har facebook. Vet inte om det är krångligt eller inte. Tycker inte att jag är delaktig då det ofta numera krävs att man använder en skärm för att till exempel anmäla sig på sjukhuset.

Nja! kanske lite o .....! trött om n.... : ..

Nu känner jag mig delaktig, men jag är över sjuttio år och undrar hur länge man hinner /kan hoppas kunna hänga med i den ständiga förändring som sker hela tiden i dator och it världen med uppdateringar och ändringar i inloggning osv

Orkar inte och vågar inte delta sociala medier, forum mm mm. Orkar ej hålla kontakter/svara på mejl, sms osv. Vågar knappt ha mobil p g a all mängd av falska sms och samtal, påstridiga säljare osv. Utvecklats att bli en mkt stark stress av bara höra en telefon ringa. Känner mig helt utanför det digitala samhället bortsett från internetbank och sådant helt nödvändiga saker

Skulle vilja kunna mer om olika tjänster men känner ändå att jag är delaktig redan

Skönt att kunna göra bankärenden tex hemma i lugn och ro. Man kan själv välja hur mycket man vill vara med, jag är rätt nöjd nu.

Svårt ibland under dåliga perioder när jag inte kan vara delaktig

Så mkt jag inte delaktig i alls eller kan något om så känner mig utanför.

Tycker sociala medier (tex facebook) är jobbigt... högt temp och mycket text,, borde finnas andra sätt att göra det på

Vissa sidor fungerar inte

ingen mobil. bara bildtelefon i dator. Ringer färdtjänst, bokar läkarbesök etc. texttelefon.

jag tycker att det är svårt med dessa lösenord eller koder som står i bilden och dåliga och knepiga formulär

svårt att svara men känner jag gör lite nytta

Önskar givetvis att jag kunde ta del av och utnyttja vad som finns, men kraven på komplicerade kodord, användarnamn med mera stör mig. Känner stor osäkerhet. Googlar däremot ganska mycket för att hitta fakta men ingår inte i Facebook och liknade fora.

Har du tillgång till en smart telefon?

	Procent	Antal
Ja	87.8%	86
Nej	12.2%	12
	Total	98

Hur kunnig är du på att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en smart telefon	67.7%	65
Jag kan använda en smart telefon men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	17.7%	17
Jag kan inte tillräckligt om smart telefoner för det jag vill använda smart telefoner till	6.3%	6
Jag kan inte alls använda en smart telefon	4.2%	4
Vet inte	4.2%	4
	Total	96

Hur tycker du det är att använda en smart telefon?

	Procent	Antal
Lätt	58.8%	50
Varken lätt eller svår	34.1%	29
Svårt	5.9%	5
Vet inte	1.2%	1
	Total	85

Har du några hjälpmedel till din smarta telefon?

	Procent	Antal
Ja	42.9%	36
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	6.0%	5
Nej	44.0%	37
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	3.6%	3
Vet inte	3.6%	3
	Total	84

Beskriv gärna de hjälpmedel du har i din smarta telefon

Appar från mitt barns skola (anmäla frånvaro, veckomeny t ex). Mindfulness app
Appar, viruskydd, anteckningar, mail och sms.
Bank, e-post, sms, färdtjänst, och mycket mera
Bara hörladdar och powerbank och en extra högtalare
Beställa färdtjänst. Leta resealternativ för barnen. Påminnelser kopplat till almanacka. Kartor. Väder-app så man kan planera/veta om man kan klara att gå ut. Hälso-app för att t.ex. registrera blodtryck.
C
Den blinkar när det ringer
Dom inbyggda i min Ifåne
En telefonlur eftersom jag annars inte kan hålla den rätt. Väckarklocka Väska runt halsen att ha den i. Sida till färdtjänst.
Extra hög signal samt sli*ga i telefonen
Har dåligt minne så jag har vissa appar för mitt problem. Speechnotes exempelvis
Inga

Jag använder VoiceOver
Jag använder mig både av appar och olika program. Tycker att det fungerar jättebra.
Jag använder skärmläsare (VoiceOver) och OCR-program (KNFBReader). VoiceOver är inbyggt i iOS och KNFBReader är en betal-app.
Jag använder talsyntes och pratar in den text som jag skriver via Google.
Jag använder uppläsning, inspelning, översättning, rättstavning. anteckningar, foto för minnet och komma ihåg saker och ting. Google är min gud i telefonen
Jag har inga hjälpmedel utöver apparna till min mobil. Men jag har kurser för medlemmar i olika föreningar.. OM appar räknas som hjälpmedel, så borde det förtydligas om ev andra hjälpmedel. I till exempel i Windows 10 är ALLA program just appar. gäller även i mobiler. Ja, utom OS:et förstås. Jag tänker på ev fysiska hjälpmedel också
Jag har många appar samt handsfree.
Kalenderapp, timstocksapp,
Kom i håg mha almanacka. Spel för att träna hjärnan. Busstider Handlings lista Mer om vad som är billigt
Listor
Schema app som jag kan färgkoda och ställa in påminnelser på. Den är tydlig och lätt att använda. En app som påminner när jag ska mediciner. Reseledarappen för att planera mina resor.
Skärmläsningsprogram, voiceover
Stavningsprogram och uppläsningsprogram som finns i telefonen
Svarade NEJ
Talsyntes. säkert fler som jag inte kan komma på nu. De har blivit vardag för mig! har haft telefonen sedan maj 2014. mitt användande utvecklas dagligen. Jag är frågvis och söker upp personer och frågar hur saker fungerar.
Teckenspråksapp, qr-scanner så jag kan få skrivtolkning i mobilen.
Time stock, kalender och påminnelse
Visste inte ens att det fanns att få ta del av eller vilka det är.
Zoom Voiceover
Zoom text, kaptan mobilty, foto och text uppläsning mm
förstoringsprogram
har inga
legimus, svensk talsyntes, bla svensk diktering, ocr programvara /uppläsning , skaning av inbetalningskort/betalning etc (Android)
skärmläsningsprogrammet voiceover samt punktdisplay
voice over

voice-over, blindsquare, be my Eyes, taptapsee, runkeeper med pulsband, textgraber

Översättning, stavkontroll, och klipp ut, kopiera, klistra in

Dator

Har du tillgång till en dator i ditt hem?

	Procent	Antal
Ja	95.0%	95
Nej	5.0%	5
	Total	100

Hur kunnig är du på att använda en dator?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en dator	74.0%	74
Jag kan använda dator men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	17.0%	17
Jag kan inte tillräckligt om datorn för det jag vill använda datorn till	6.0%	6
Jag kan inte alls använda dator	1.0%	1
Vet inte	2.0%	2
	Total	100

Hur tycker du det är att använda dator?

	Procent	Antal
Lätt	56.5%	52
Varken lätt eller svår	33.7%	31
Svårt	8.7%	8
Vet inte	1.1%	1
	Total	92

Har du några hjälpmedel till din dator?

	Procent	Antal
Ja	28.0%	26
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	7.5%	7
Nej	58.1%	54
Nej, men jag skulle behöva hjälpmedel	3.2%	3

Vet inte	3.2%	3
	Total	93

Markera gärna vilka hjälpmedel du använder i din dator!

	Procent	Antal
Diktering/röststyrning	5.7%	3
Förstoring	35.8%	19
Rättstavning	66.0%	35
Punktskriftsdisplay	15.1%	8
Speciell mus	11.3%	6
Speciellt tangentbord	7.5%	4
Syntolkning i filmer	7.5%	4
Talsyntes/uppläsningprogram	32.1%	17
Textremsa i filmer	11.3%	6
Tal till text	9.4%	5
Annat - beskriv vilket	17.0%	9

Annat - beskriv vilket

Bildtelefon
Har inga
Saida- som föreslår 5 ord så jag inte behöver fundera över långstavade ord.
Siffer tangentbord till vänster
Skärmläsningprogram
Tillägg: Mycket av detta gäller mobiler och surfplattor också
text!!! afasi!
ögonstyrning för mus
Total

Surfplatta

Har du tillgång till en surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	59.0%	59
Nej	41.0%	41
	Total	100

Hur kunnig är du på att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Jag har tillräckliga kunskaper för att använda en surfplatta	62.0%	57
Jag kan använda surfplatta men skulle behöva mer kunskaper eller hjälpmedel	20.7%	19
Jag kan inte tillräckligt om surfplattan för det jag vill använda surfplattan till	4.3%	4
Jag kan inte alls använda surfplatta	4.3%	4
Vet inte	8.7%	8
	Total	92

Hur tycker du det är att använda en surfplatta?

	Procent	Antal
Lätt	49.1%	28
Varken lätt eller svårt	42.1%	24
Svårt	8.8%	5
	Total	57

Har du några hjälpmedel till din surfplatta?

	Procent	Antal
Ja	30.4%	17
Ja, men jag behöver fler hjälpmedel	5.4%	3
Nej	60.7%	34
Vet inte	3.6%	2
	Total	56

Beskriv gärna de hjälpmedel du har i din surfplatta

Appar och program.
Dom inbyggda i min Ipadda..
Externt tangentbord om det nu ska klassas hjälpmedel, det är standardutrustning på de flesta datorer
Har de flesta hjälpmedel jag behöver på mobilen
Inga
Korsord och pussel för att träna minnet. Kartor för planering. Läkemedels-app. App med magasin/tidningar så jag slipper gå ut och köpa. Väder-appar för planering.
Rättstavningsprogram och uppläsningssprogram
Samma som i mobil
Samma som på min dator, telefon och Ipad. TALSYNTER! jippi för den!
Samma som till telefonen, de är synkade med varandra.
Skärmläsningssprogram
Tror inte jag har några.
Visste inte om att det finns hjälpmedel till surfplattor.
Voce over, zoom och talfunktioner, kaptan mobil mm
VoiceOver
Zoom Voiceover
förstoring
samma som smart phone
skärmläsningssprogram voiceover, punktdisplay Daisy-spelare ocr program
svensk talsyntes, diktering bla på svenska, Legimus,skaning av inbetalningskort etc

Bakgrundsuppgifter

Vilket år är du född?

Antal	Årtal
4	1961
4	1971
3	1944
3	1948
3	1950
3	1952
3	1962
3	1965
3	1970
3	1980
3	1983
3	1986
3	1990
3	1991
2	1929
2	1945
2	1951
2	1956
2	1959
2	1960
2	1967
2	1968
2	1969
2	1973
2	1974
2	1975

2	1978
2	1982
2	1989
1	1930
1	1932
1	1933
1	1934
1	1939
1	1941
1	1942
1	1946
1	1947
1	1949
1	1955
1	1957
1	1958
1	1964
1	1966
1	1972
1	1977
1	1979
1	1984
1	1985
1	1992
1	1993
1	1998

Vilken är din könstillhörighet?

	Procent	Antal
Man	34.3%	34

Kvinna	61.6%	61
Annan	2.0%	2
Jag vill inte svara på den frågan	2.0%	2
	Total	99

I vilket län bor du?

	Procent	Antal
Stockholms län	41.0%	41
Uppsala län	3.0%	3
Södermanlands län	3.0%	3
Östergötlands län	5.0%	5
Jönköpings län	2.0%	2
Kalmar län	2.0%	2
Gotlands län	1.0%	1
Skåne län	14.0%	14
Hallands län	5.0%	5
Västra Götalands län	5.0%	5
Värmlands län	2.0%	2
Örebro län	6.0%	6
Västmanlands län	3.0%	3
Gävleborgs län	1.0%	1
Västernorrlands län	1.0%	1
Jämtlands län	2.0%	2
Västerbottens län	1.0%	1
Norrbottens län	3.0%	3
	Total	100

I vilken typ av ort bor du?

	Procent	Antal
Stad	78.0%	78

Mindre samhälle	19.0%	19
Landsbygd	3.0%	3
	Total	100

I vilken typ av boende bor du?

	Procent	Antal
Hireslägenhet, vanlig	49.0%	49
Bostadrättslägenhet	28.0%	28
Villa	20.0%	20
Annat stödboende	2.0%	2
Annat, beskriv vilket	1.0%	1
	Total	100

Annat, beskriv vilket

Kollektiv i hireslägenhet

Bor du tillsammans med någon som har en funktionsnedsättning?

	Procent	Antal
Ja	14.0%	14
Nej	84.0%	84
Vet inte	2.0%	2
	Total	100

Vilken är din högsta avslutade utbildning?

	Procent	Antal
Grundskola	8.1%	8
Gymnasium	29.3%	29
Gymnasiesärskola	1.0%	1
Yrkesutbildning/Yrkeshögskola	16.2%	16
Folkhögskola	3.0%	3
Högskola eller universitet	39.4%	39
Annan, beskriv vad	3.0%	3
	Total	99

Annan, beskriv vad

Fackskola
Komvux gymnasium har också läst till sjuksköterska på högskola i två år men inte avslutat för jag blev för sjuk i min astma. lever med en 50% lungkapasitet. Har nytta av mina SSK utbildning i mitt nuvarande jobb för HSO Enköping.
gymnasium, Läst högskolekurser på egen hand.
Total

Vilket eller vilka av följande tycker du stämmer på din nuvarande situation?

	Procent	Antal
Arbetar	50.0%	50
Arbetslös	4.0%	4
Hemma med barn	1.0%	1
Pensionär	29.0%	29
Sjukskriven	8.0%	8
Sjukersättning/Förtidspensionär	19.0%	19
Daglig verksamhet	5.0%	5
Aktivitetsersättning	2.0%	2
Studerar	4.0%	4
Annat, beskriv vad	5.0%	5

Vilken inkomst har du per månad?

	Procent	Antal
18 000 – 25 000 kronor per månad	100.0%	100
	Total	100

Hur fick du information om den här undersökningen?

	Procent	Antal
Via e-post	30.0%	30
Via Facebook	36.0%	36
Via en tidning	2.0%	2
En vän tipsade mig	4.0%	4
Från min organisation	30.0%	30
Annat, beskriv hur	12.0%	12

Annat, beskriv hur

intervju dövas hus (2)
AFASI-HUSET

Afasihuset Örebro
Begripsam
Kerstin tjtade på mig 😊
Nationella Funktionen Sällsynta Diagnoser
Nyhetsbrev från HSO Stockholm
Via Hjärnkraft
Via RTP
Via mail på jobbet från Uppsala läns HSO.
via Autism- och Aspergerförbundets facebook sida.
Total

Är det något du vill tillföra?

Några kommentarer (syntetiskt tal) Jag får meddelande ,There was an error on your page innan jag började med fråga ett. Viss info är på engelska Ex There was an error on your page. Please correct any required fields and submit again. Go to the first error Frågor om internet ...
Arbetar 50% och är sjukpensionär 50%
Arbetar inte heltid sedan jag blev sjuk
Barnen hjälper med tekniken samt hemtjänsten. Har datorvana sen arbetet, men äger ingen mobil. Endast bildtelefon för kommunikation.
De är lätta att tappa och går lätt sönder. Fattar ofta inte om de gått sönder eller om jag gör något fel.
H
Handikappförbundens bör ha fler datakurser.
Har en doro-telefon
Hjälped köp av mobiltel. Men går och får hjälp med användning med jämna mellanrum, hos döv teamet. Jättesvårt med tekniken. Endast papers räkningar, har ingen dator.
I mitt arbete har jag märkt att många äldre är rädda / skeptiska mot teknik som internetbank. I vår samhällsgrupp alltså vi som har psykisk funktionsnedsättning, är ofta dålig ekonomi ett hinder för digital delaktighet,
Inte fått någon hjälp alls från vården/kommunen kring detta Telefoner, dator, uppkoppling krånglat mkt och haft svårt att hitta hjälp med detta samt hänga med i teknikutvecklingen. Trafikskadad sedan 2002
Jag använder min Ipad mycket på jobbet för att göra anteckningar som jag sedan sänder till min jobb eller hem dator. Gör sedan bearbetning av texten som blir protokoll, rapporter utskick osv. Hur klarade jag mig utan min Ipad? Inköpt feb 2014 på inrådan av dyslexiförbundet som tipsade mig. Jättebra råd som nog har hjälpt mig att

bli mer anställningsbar.

Jag har ett arbete där jag arbetar med datorer och surfplattor och hur de kan vara till stöd för personer med olika funktionsnedsättningar.

Jag har turen att arbeta på ett arbetsplats där vi informerar om kognitivstöd till personer med funktionsnedsättning så jag har fått lära mig mycket om hur jag kan använda internet och olika appar som stöd i min vardag och arbete där. När jag började arbeta där så fick jag en handdator på en gång för att det skulle underlätta för mig. Sen när iPhone kom så fick jag en som arbetshjälpmedel.

Jag saknar frågor om hur medlemmar/människor kommunicerar. Hur används prylen. Mejl, FB, chatt, blogg, titta på hemsidor och bloggar för att få information. Utveckla begreppet sociala medier. Att kommunicera med medlemmar i en förening är inte lätt. Folk använder sms, mejl, FB, Viber, WhatsApp, röstsamtal inkl Skype mm

Låt personer med funktions hinder testa produkterna före de börjar att säljas...

Många synskadade är ljuskänsliga och kan inte använda t.ex. smartphoner i dagsljus eller i lokaler med för mycket ljus. Kunskapen om detta hos affärsinnehavare, t.ex. apoteken, är mycket liten.

På frågan om inkomst borde det stå om ni menar före eller efter skatt. Min uppgift gäller före skatt.

Tack!

Tar hjälp av sin man för att göra saker på internet, t ex e-posta. Bli kallad till möten hos sjukvården och behöver inte boka själv. Har tillgång till smart telefon och surfplatta men använder dom inte.

Tycker att det informationssamhälle vi har är väldigt bra för alla typer av människor. Man kan upptäcka mer om sig själv och om andra med liknande beteende och problem. Hur de hanterar sin vardag. Man kan med lätthet kommunicera med dessa människor över internet och höra deras upplevelser. Det finns oändligt med sidor där det står information om olika tillstånd och hur man bäst kan hantera det.

Vi bor i en demokrati - då ska jag ha möjligheten att välja hur jag vill kommunicera. Måste jag bli påtvingad att ta kontakt med myndigheter digitalt eller betala med kort? Då är det inte frihet. Det handlar om demokrati, jämlikhet, frihet.

Vi med problem bortglömda. Handeln / It företag vet inget kring personer med medicinska problem / funktionsnedsättning

alla dessa ovan beskrivna internetmaskiner behöver bli lättare att hantera även för äldre människor

jag saknar talsyntes i min Android Samsung S7 och i min Windows Surface.

Begripsam AB

Begripsam AB bedriver verksamhet i syfte att bidra till universellt utformade produkter och tjänster som tillgodoser alla användares behov. Vi utvecklar och tillämpar metoder så att alla, oavsett förmåga kan vara med och påverka hur produkter och tjänster ska vara utformade.

Vi bedriver forskning och utveckling i egen regi eller i samverkan med andra som delar vår vision. Våra metoder och arbetssätt har sin grund i forskning och i våra egna levda erfarenheter. Vi har ett nära samarbete med Föreningen Begripsam.

Vi är experter på hur man i design- och utvecklingsprocesser ska ta hänsyn till högt ställda krav på tillgänglighet, användbarhet och användarupplevelser även när användare har olika funktionsnedsättningar eller på andra sätt avviker från det som anses normalt eller genomsnittligt. Vår spetskompetens ligger i kunskap om psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar.

Det yttersta syftet med vår verksamhet är att bidra till ett samhälle där alla människor kan uppfylla sin fulla potential.

Tillsammans med medlemmarna i Föreningen Begripsam deltar vi i standardiseringsarbete på svensk och internationell nivå. Vår VD, Stefan Johansson, är invited expert i W3Cs Cognitive Task Force och som en av grundarna av Funka Nu AB har Stefan satt standarden för hur man arbetar med tillgänglighet på webben i Sverige.